

Inna Dovladbekova

Rīga, 2014.gada 4.aprīlis

Vai Latvijā ir beigusies ekonomiskā krīze? Latvijas iedzīvotāju viedokļa analīze.

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

VITA BREVIS ARS LONGA

- Krīzes pārvarēšanai valdība kopš 2008.gada realizēja ierobežojošo fiskālo politiku.
- Laika periodā no 2009. līdz 2012.gadam tika pieņemtas sešas konsolidācijas paketes ar mērķi nodrošināt finanšu ilgtspēju vidējā termiņā.
- Kopumā laika posma no 2008. gada līdz 2011.gadam ir veikti konsolidācijas pasākumi ar fiskālo ietekmi 16,6% apmērā no IKP un fiskālās konsolidācijas kopējais apjoms Latvijā bijis viens no lielākajiem Eiropā.

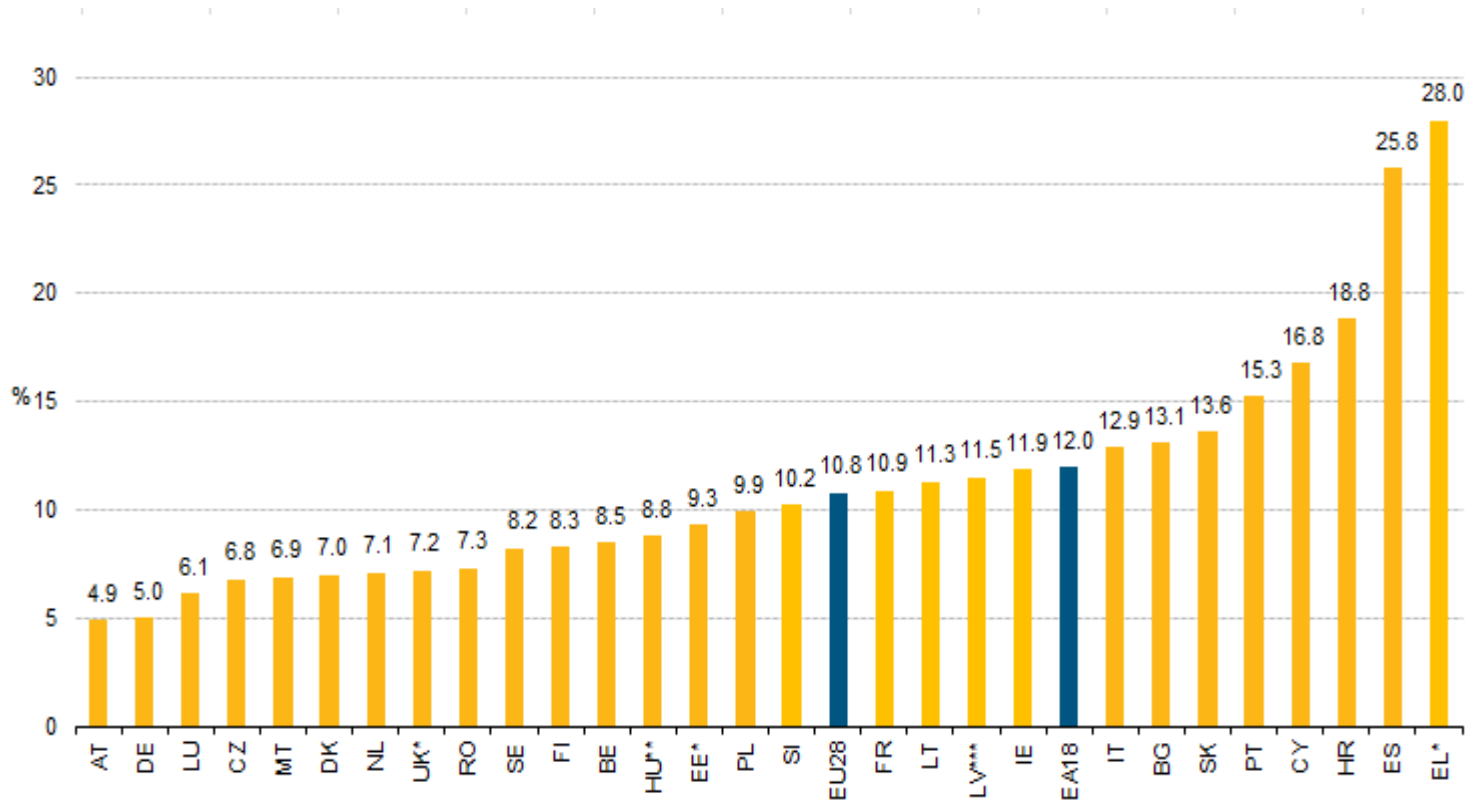
- Budžeta korekcijas ietvaros tika veiktas vairākas izmaiņas nodokļu likumdošanā nodokļu likmju paaugstināšanas vai nodokļu bāzes paplašināšanas virzienā.
- Valdība nodrošināja budžetu korekcijas galvenokārt ceļot darba ienākumu nodokļu slogu, kas Latvijā jau iepriekš bija visai augsts. Atalgojuma apjoms strādājošiem būtiski kritās.
- Krīzes ietekmē valdība cenšas samazināt izmaksājamo pabalstu apmēru vai bāzi - ierobežojumi bezdarbnieku pabalstiem un slimības, maternitātes, paternitātes, kā arī vecāku pabalstiem.
- Lai samazināt sociālos izdevumus valdība pieņēma lēmumu iesaldēt pensiju, atlīdzību par darbspēju un apgādnieka zaudējumu indeksāciju.
- Tika samazināti izdevumi tādām ar cilvēkkapitāla veidošanu saistītajiem nozarēm, kā veselība, izglītība un zinātne, sociālā aizsardzība.
- Valdība realizējot iekšējo devalvāciju būtiski samazināja iedzīvotāju dzīves līmeni

Bezdarba līmenis Eiropas Savienībā 2013.gadā

(avots: Eurostat

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php?title=File:Unemployment_rates_seasonally_adjusted,_January_2014.png&filetimestamp=20140228082240

, skāt. 29.03.14.)

* November 2013 **December 2013 *** Q4 2013

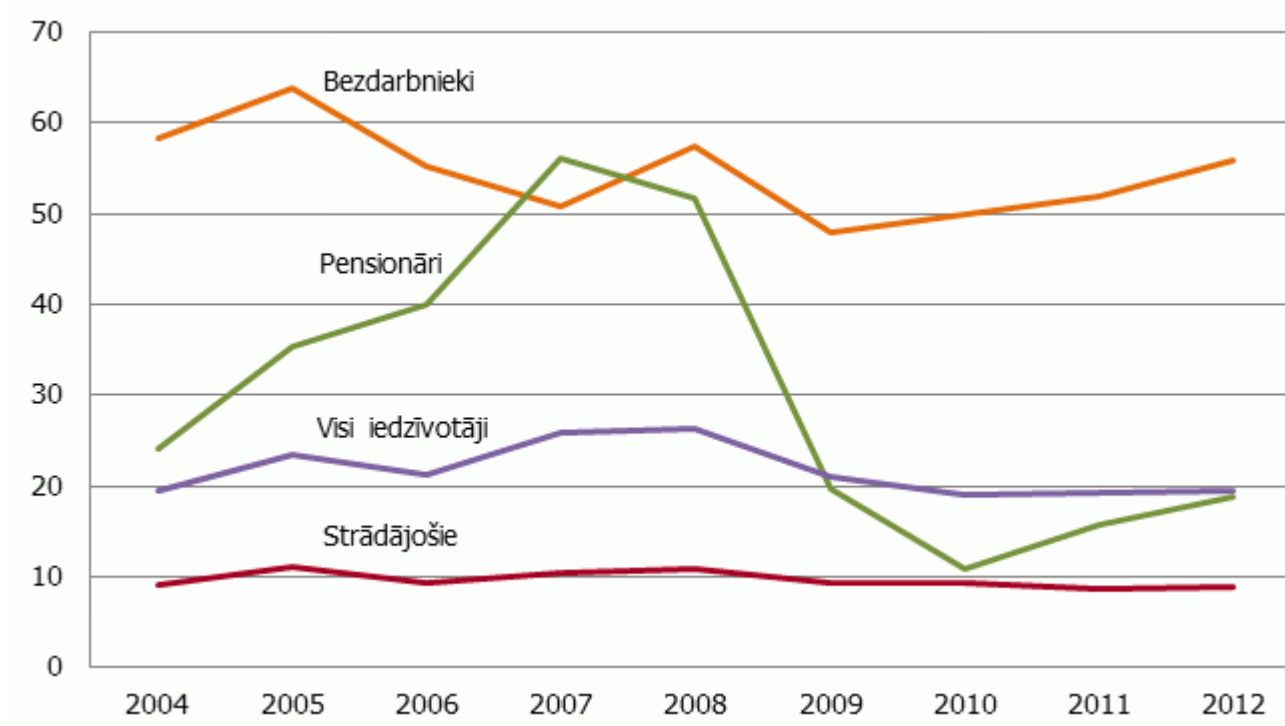
Nabadzības riska indekss Latvijā ir viens no augstākajiem rādītājiem ES - nabadzības riskam pakļauts katrs piektais Latvijas iedzīvotājs

Nabadzības riska indekss dažādās iedzīvotāju vecuma grupās 2008.-2012.gadā

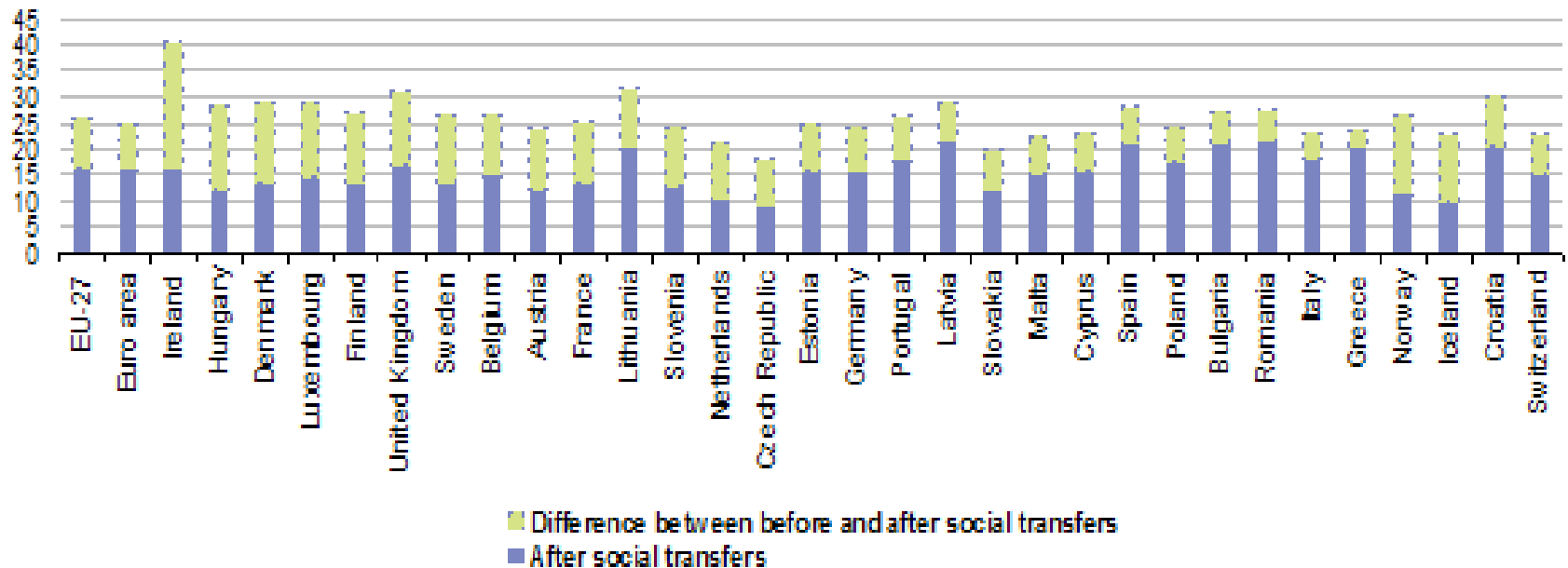
(avots: <http://www.csb.gov.lv/notikumi/nabadzibas-riskam-paklauts-katrs-piektais-latvijas-iedzivotajs-39575.html>)

	2008	2009	2010	2011	2012
No visiem iedzīvotājiem	26,4	20,9	19,0	19,2	19,4
tai skaitā pa vecuma grupām (gadi):					
0–17 g.	26,3	26,3	24,7	24,4	23,4
18–64 g.	20,5	20,4	20,2	19,3	18,8
65+ g.	47,6	17,2	9,1	13,9	17,7

Nabadzības riska indekss dažādās iedzīvotāju sociāli-ekonomiskās grupās 2004.-2012.gadā (procentos no visiem iedzīvotājiem attiecīgajā sociālekonomiskajā grupā)

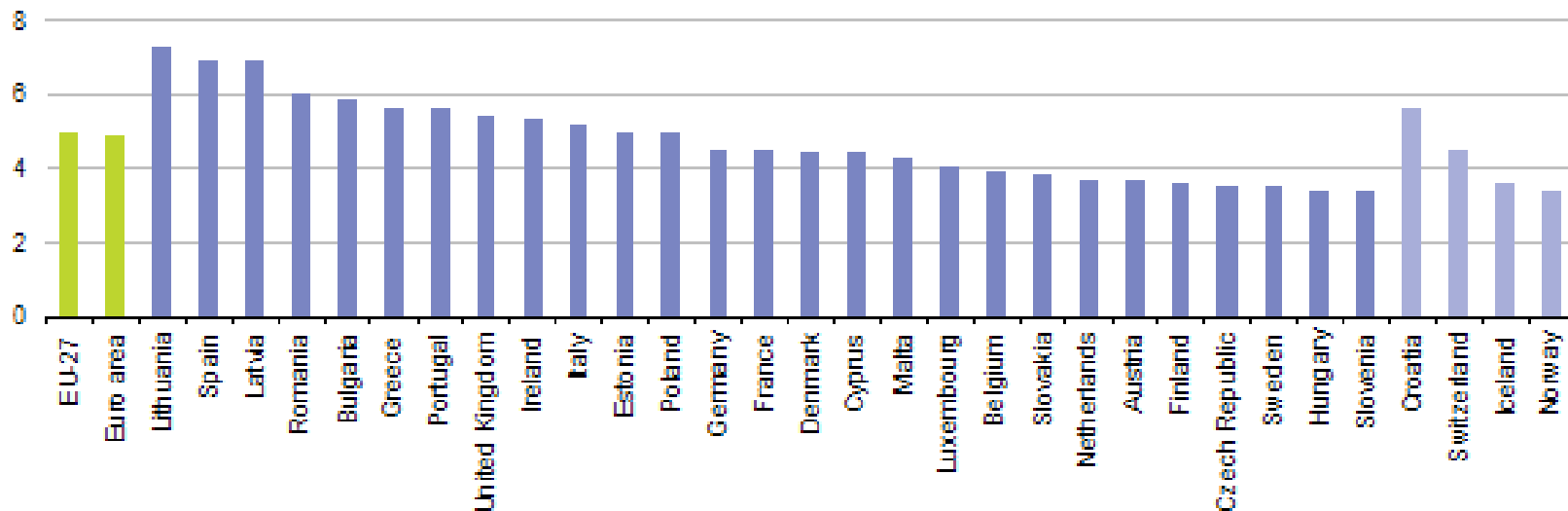
Nabadzības riska rādītājs pirms un pēc sociālo pabalstu pārskaitījumiem

(1) Ranked on the difference between before and after social transfers.

Source: Eurostat (online data codes: ilo_li02 and ilo_li10)

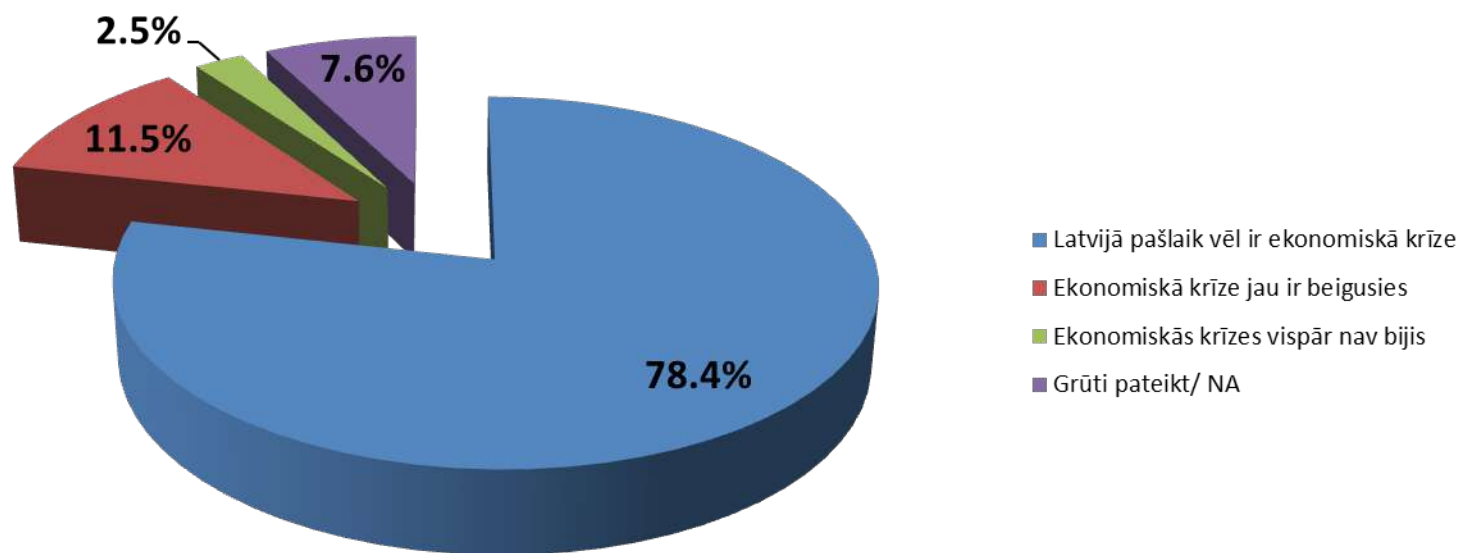
Starp Eiropas Savienības valstīm Latvija saglabājas arī augsta nevienlīdzība ienākumu sadalē

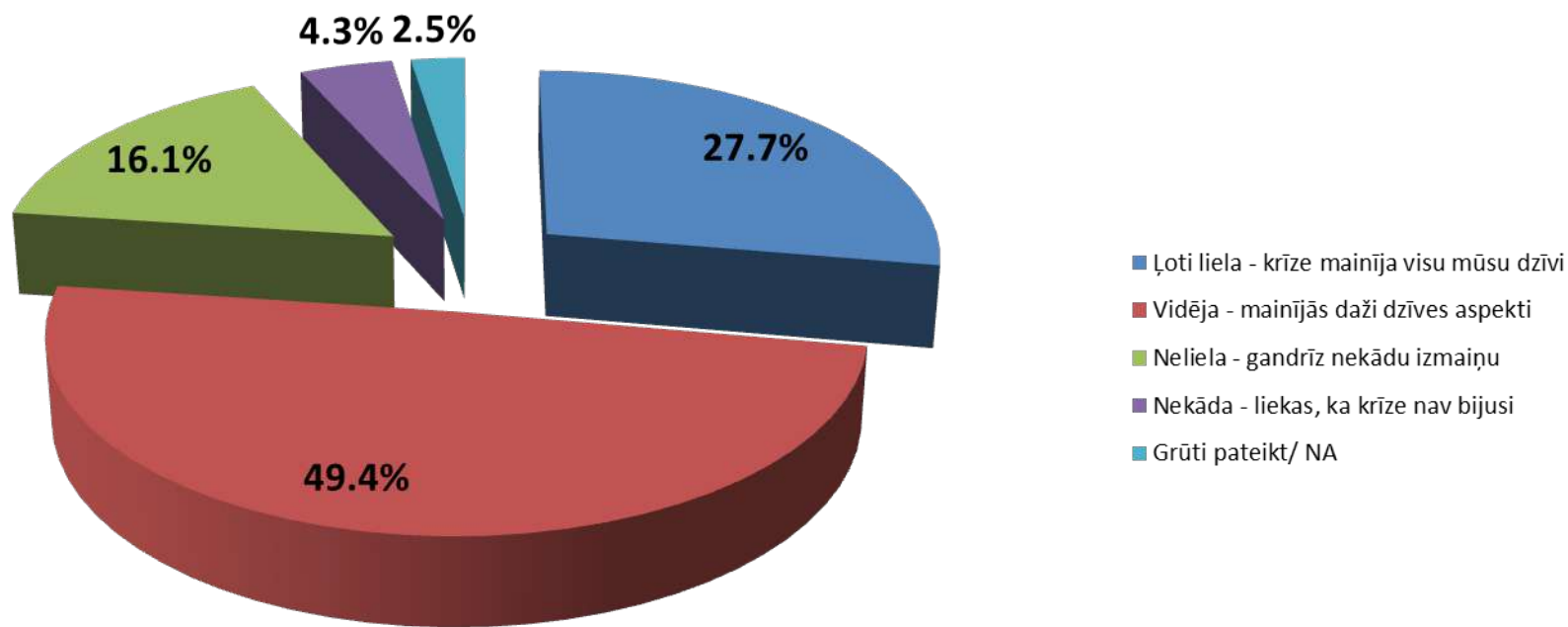
Source: Eurostat (online data code: ilo_di11)

- Ar mērķi noskaidrot Latvijas iedzīvotāju viedokli par ekonomiskās krīzes pārvarēšanu un esošo sociāli ekonomisko situāciju, 2013.gada oktobrī tika veikta aptauja.
- Aptaujas tehniskā informācija
 - » Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem
 - » 1000 respondenti
 - » Stratificētā nejaušā izlase
 - » Visi Latvijas reģioni

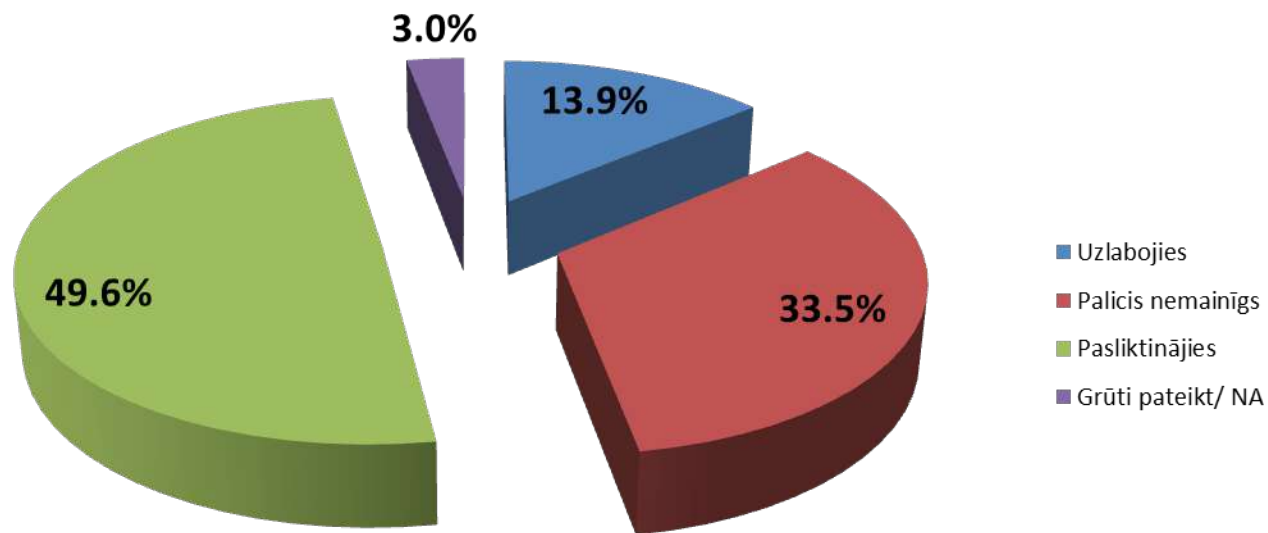
Kurš no šiem raksturojumiem visvairāk atbilst pašreizējai ekonomiskajai situācijai? (1)

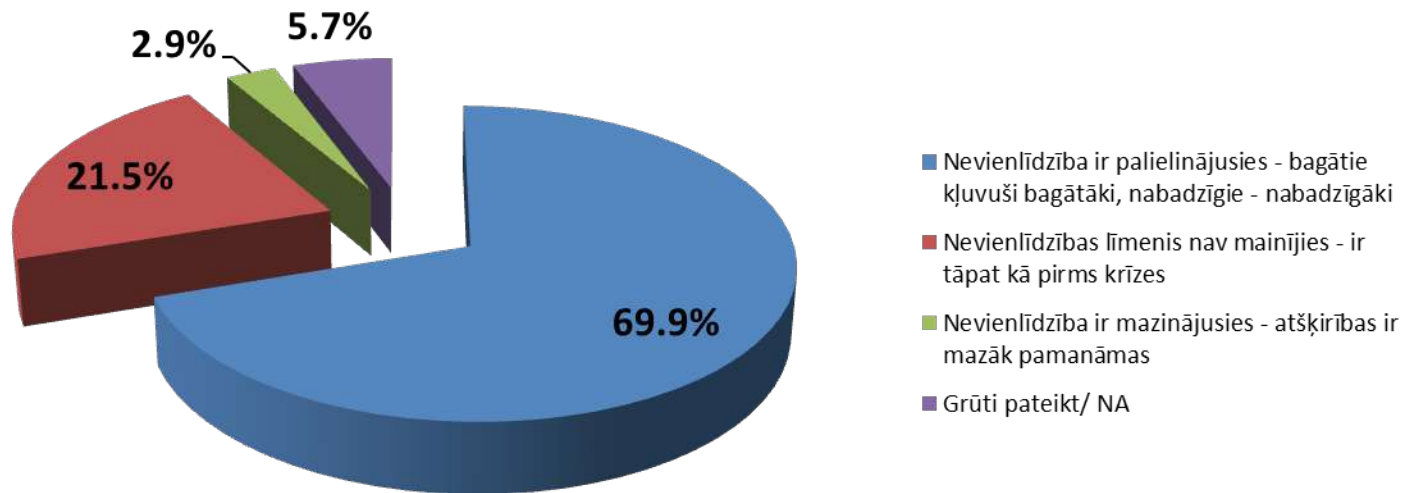
Kā Jūs vērtējat krīzes ietekmi uz Jums un Jūsu ģimeni? (3)

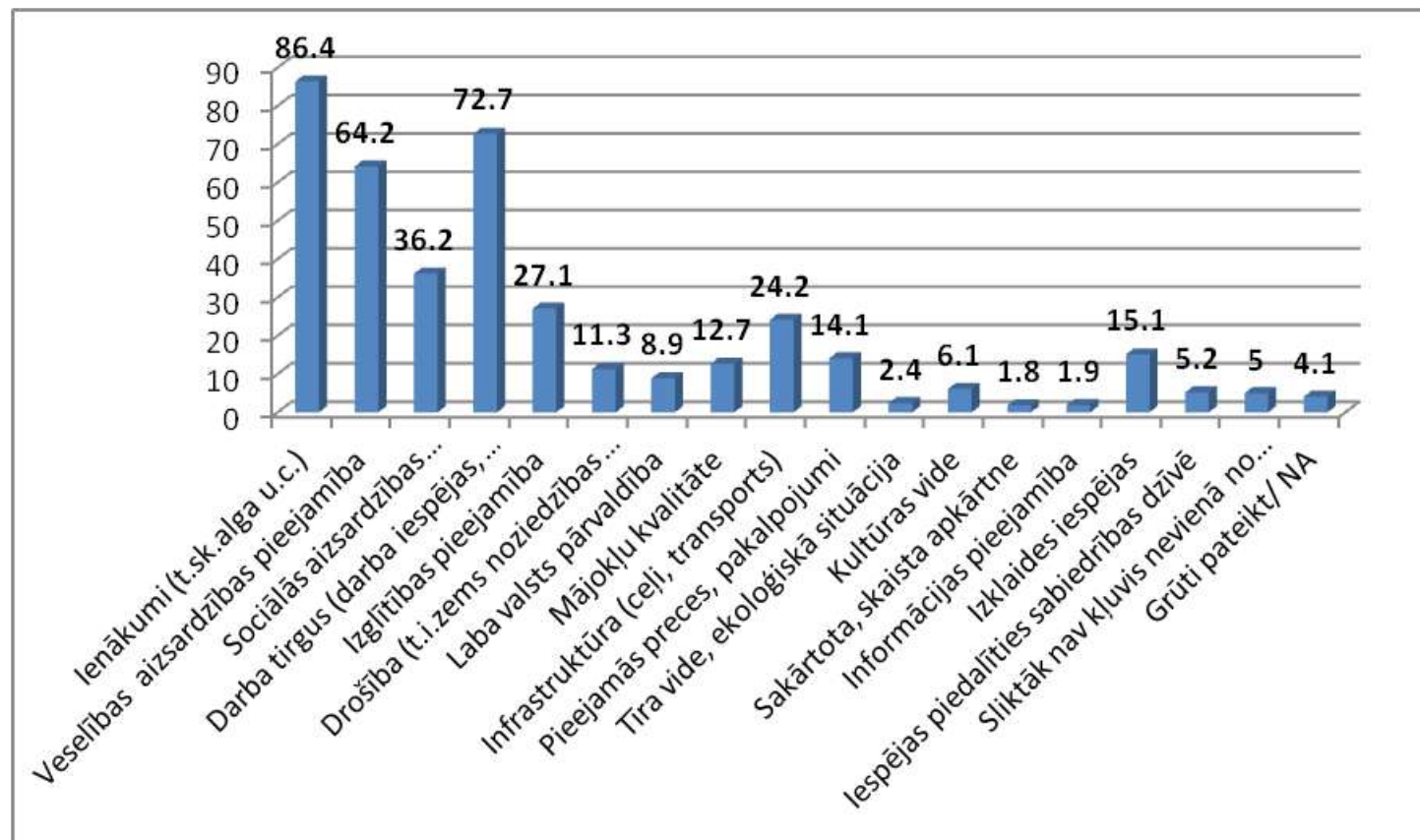
Kā Jūs vērtējat savu un savas ģimenes pašreizējo dzīves līmeni salīdzinājumā ar pirmskrīzes laiku?
Kā vērtējat kopējās dzīves līmeņa izmaiņas savā dzīves vietā un Latvijā kopumā? (4)

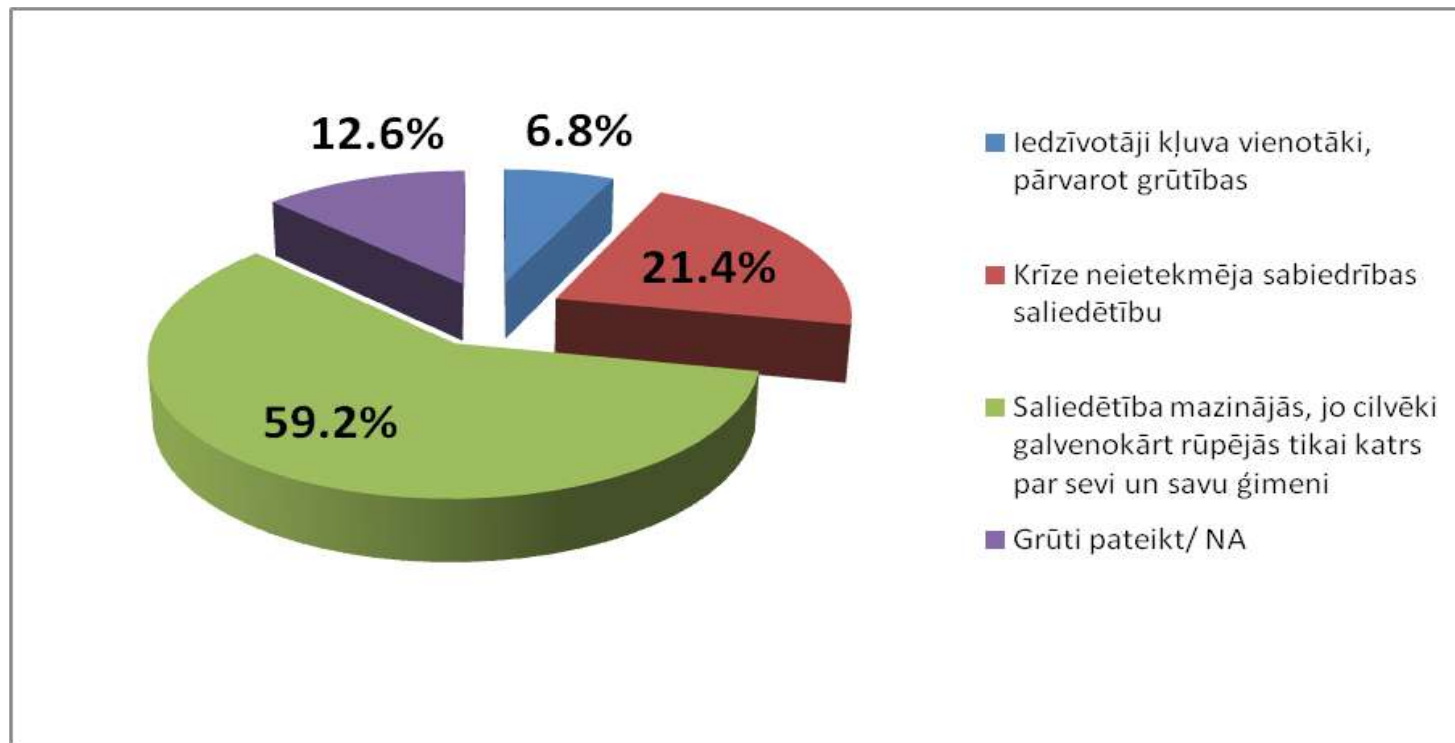
Kā Jūs domājat, vai krīze ir palielinājusi vai samazinājusi atšķirības starp cilvēkiem Latvijā ienākumu un pārticības ziņā? (7)

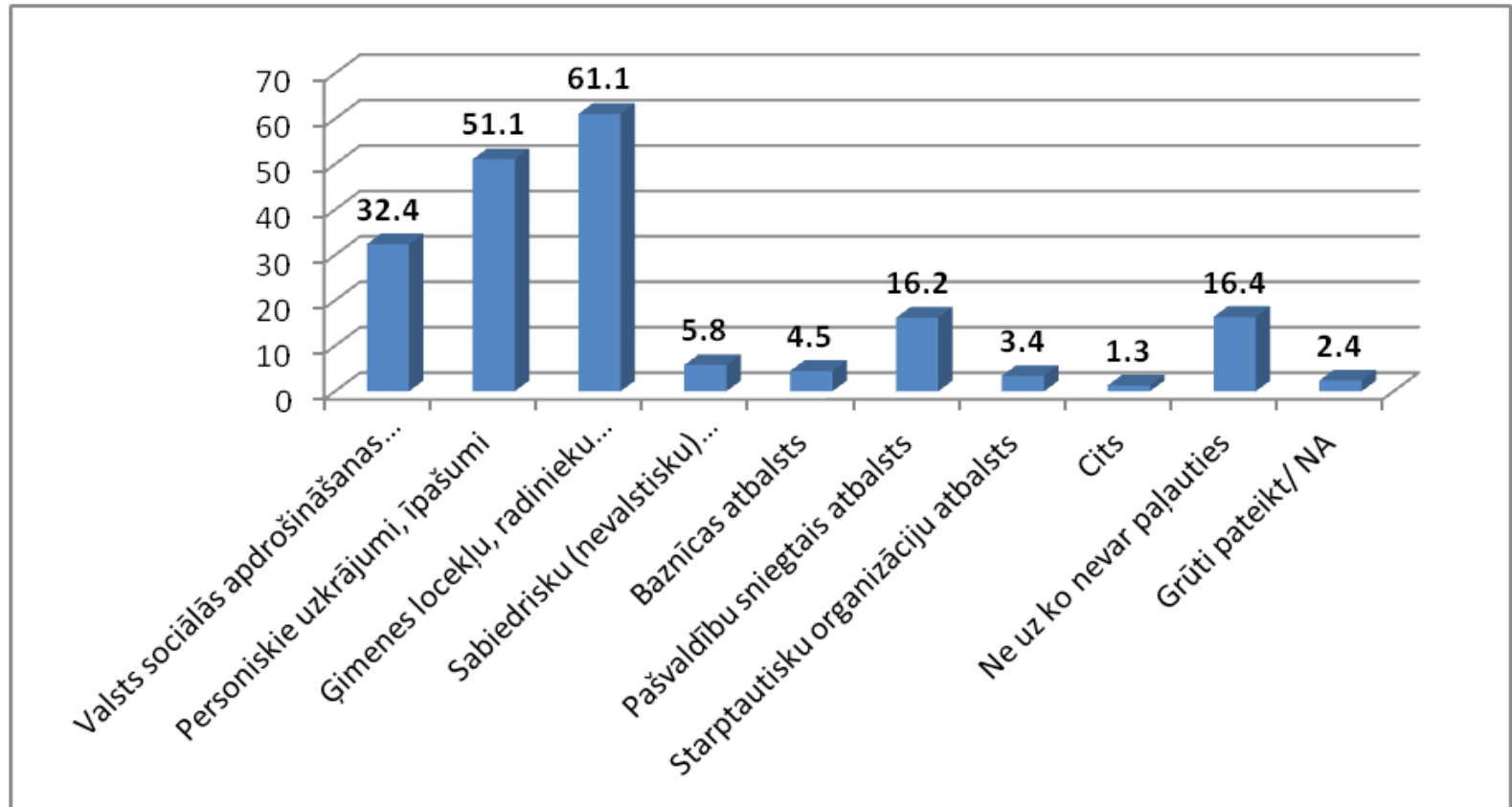
Kuri no Latvijas iedzīvotāju labklājības aspektiem, Jūsaprāt, krīzes laikā pazeminājās visvairāk? Lūdzu, atzīmējiet 5 dzīves jomas, kas krīzes laikā piedzīvojušas vislielāko kritumu? (10)

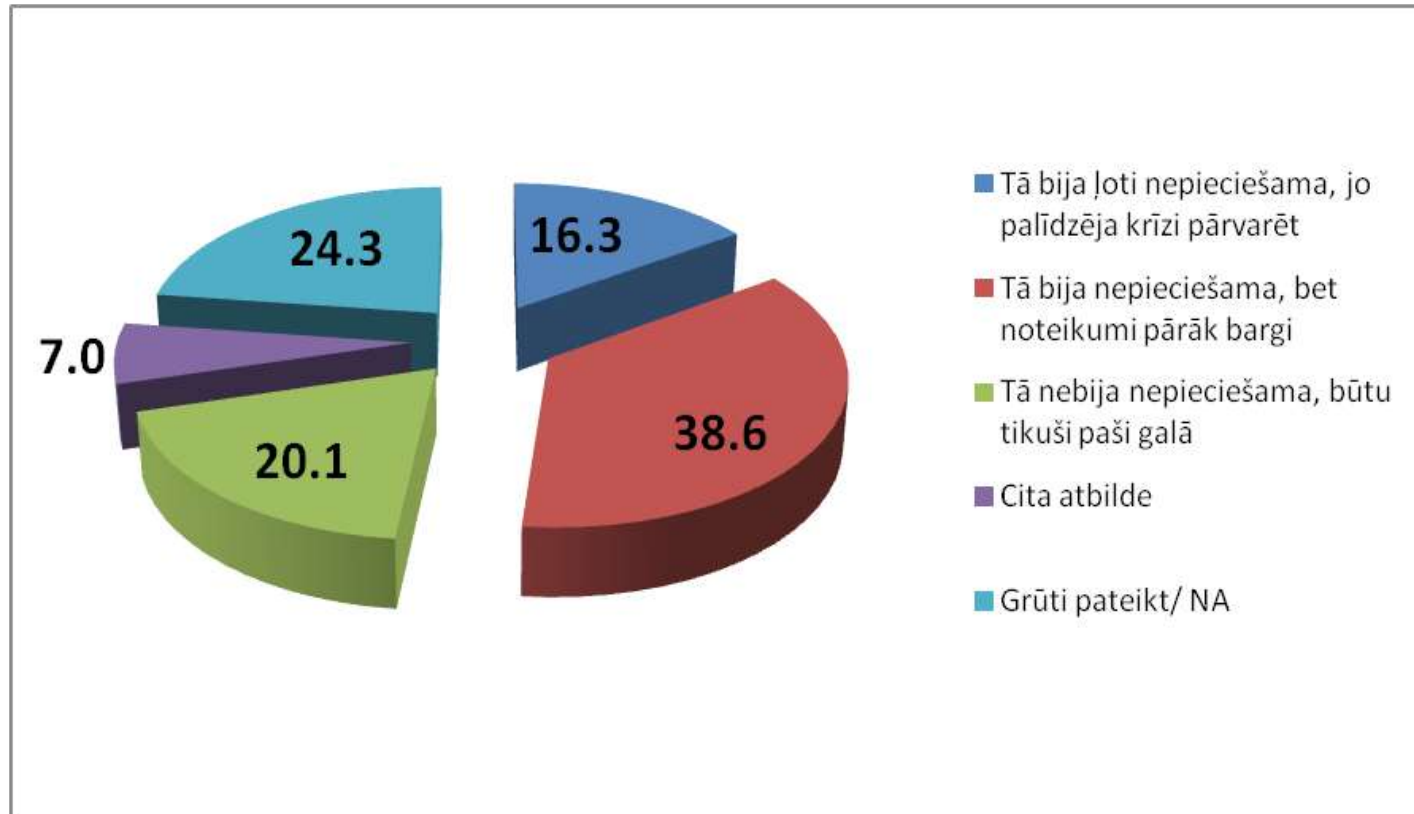
Vai un kā krīzes laiks ietekmēja Latvijas sabiedrības saliedētību? (12)

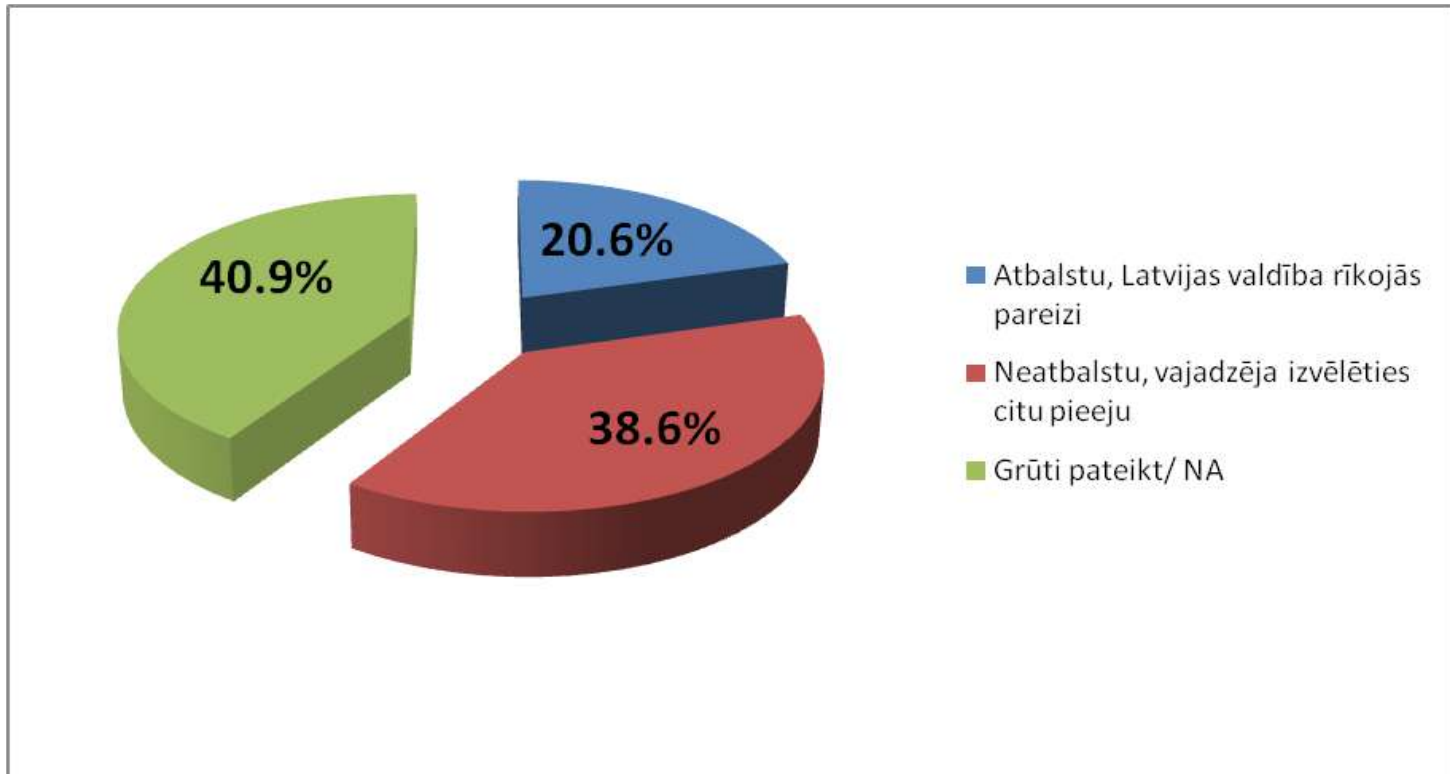
Kā Jūs domājat, uz ko var paļauties un no kā, visticamāk, var saņemt palīdzību finansiālās grūtībās (piemēram, slimības vai darba zaudējuma dēļ) nonācis cilvēks Latvijā? Uz kurām 3 atbalsta sistēmām, Jūsaprāt, var visdrošāk paļauties? (16)

Kā Jūs vērtējat palīdzību, ko Latvija krīzes laikā saņēma no starptautiskajiem aizdevējiem? Kurš no šiem izteikumiem visprecīzāk raksturo Jūsu nostāju? (17)

Kā zinām, dažādu valstu valdības izvēlējās atšķirīgas taktikas krīzes pārvarēšanai. Kā Jūs kopumā vērtējat Latvijas valdības veiktos pasākumus? (19)

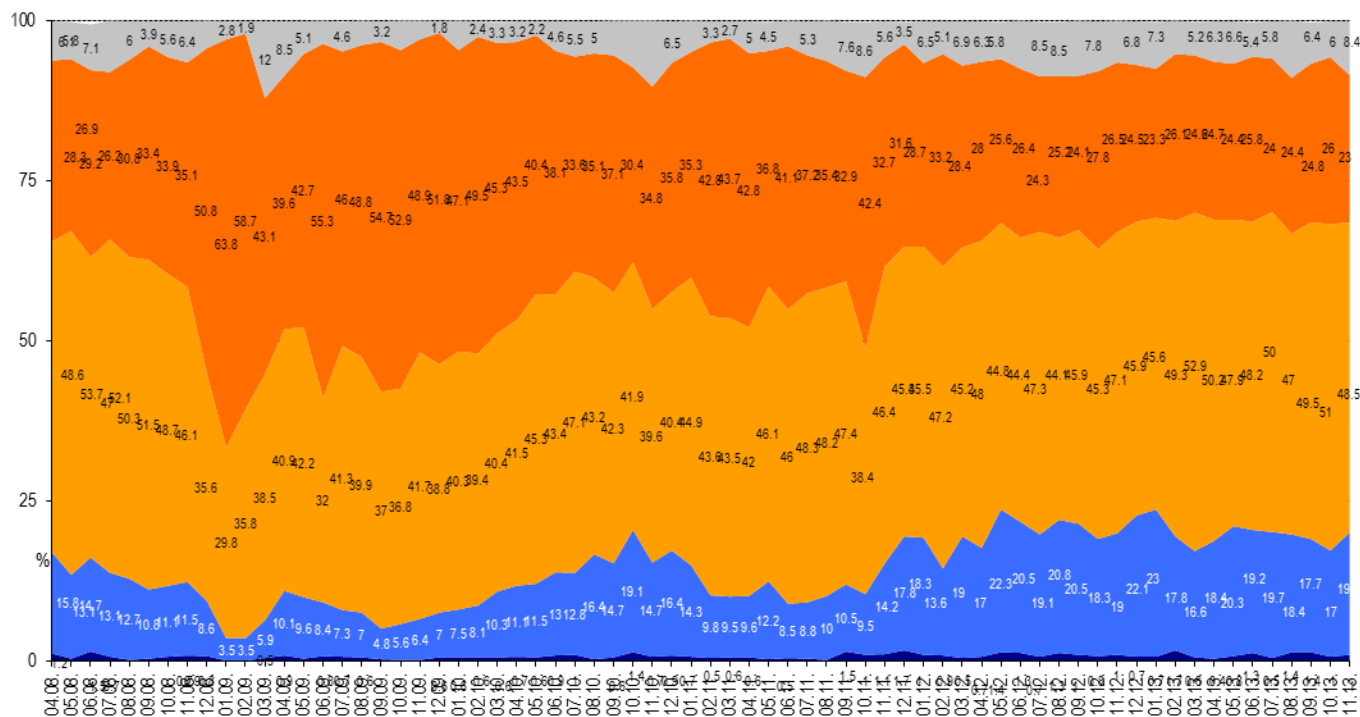

Latvijas iedzīvotāju apmierinātība ar pašreizējo ekonomisko attīstību

- 77,1% Latvijas iedzīvotāju ir pilnīgi neapmierināti vai neapmierināti ar pašreizējo ekonomisko attīstību
- Pilnīgi apmierināti – 0,9% Latvijas iedzīvotāju

Kā Jūs šobrīd vērtējat Latvijas valdības darbu? Vai Jūs ar to esat...

- Grūti pateikt
- Pilnībā neapmierināts
- Drīzāk neapmierināts
- Drīzāk apmierināts
- Pilnībā apmierināts

Visi respondenti

- Pašreizējā situācijā ir attaisnojama daļēja nodokļu nemaksāšana – 51%
- Pašreizējā nodokļu sistēma nav godīga – 78%
- Neuzticība valdības politikai ilgtermiņā (labāk tagad saņemt) – 48%
- Godīgā ceļā Latvijā nevar kļūt bagāts – 78%
- Nav iespējams panākt vēlamo valdības lēmumu piedaloties protestu akcijās – 62%
- Nepareizi tiek izlietoti iekasētie nodokļi – 68%
- Domājot par nākotni cilvēki izjūt bailes, nevis cerības – 42%

PALDIES PAR UZMANĪBU!